

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 95

11.09.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: დაბა ჟინვალის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობისა და საკანალიზაციო სისტემის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.

საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი: შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“ (ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. N76ბ);

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: დუშეთის მუნიციპალიტეტი სოფ. არაგვისპირი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 30.07.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეოკონი“

პირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ მიერ წარმოდგენილია დუშეთის მუნიციპალიტეტში, დაბა ჟინვალში „დაბა ჟინვალის წყალარინების სისტემის რეაბილიტაცია (მშენებლობის) და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა და ექსპლუატაციის“ პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“ გეგმავს დაბა ჟინვალის წყალარინების სისტემის რეაბილიტაციას (მშენებლობას) და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას, საკვლევი ტერიტორია მოიცავს დაბა ჟინვალის წყალარინების ქსელის და მისი ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ერთობლიობას. გამწმენდი ნაგებობის წარმადობა იქნება: $Q_{მაქს.}=1078 \text{ მ}^3/\text{დღ} = 50 \text{ მ}^3/\text{სთ} = 12,5 \text{ ლ/წმ}$; $Q_{საშ.დღ.დ.}=379 \text{ მ}^3/\text{დღ} = 15,8 \text{ მ}^3/\text{სთ} = 4,4 \text{ ლ/წმ}$; პროექტით გათვალისწინებულია დაბა ჟინვალის წყალარინების სისტემის გამყვანი კოლექტორის მშენებლობა რომლის დიამეტრი იქნება 250 მმ, ხოლო სიგრძე 2800 მ.

გამწმენდი ნაგებობის განთავსება იგეგმება დაბა ჟინვალიდან 2,8 კმ-ით მოშორებით, მდ. არაგვის მარჯვენა ტერასაზე 0,6 ჰა ფართობზე. გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისთვის შერჩეული ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაახლოებით 300 მეტრში მდებარეობს, საპროექტო ტერიტორიიდან მდ. არგვამდე მანძილი დაახლოებით 60 მეტრს შეადგენს.

დაბა ჟინვალის წყალარინების კოლექტორების ჯამური სიგრძე შეადგენს 3 კილომეტრს, რომლის უმეტესი ნაწილი კერძო ნაკვეთებსა და ავტოფარეხების ტერიტორიაზე გადის.

არსებული ქსელი გაყვანილია თუჯის მილებით, ხოლო კოლექტორები აზბესტოცემენტით. თუჯის მილები დაზიანებული და კოროზირებულია, ასევე დაზიანებულია გამყვანი კოლექტორები, შესაბამისად წყალი იღვრება ქუჩის სანიაღვრე არხში, კოლექტორის დაბოლოებაში კი იქმნება შეგუბება, რომელიც ქმნის ანტისანიტარიას, აღნიშნულის გამო საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია გეგმავს ახალი ქსელის მოწყობას.

ჟინვალის არსებული გამყვანი კოლექტორის დიამეტრი 300 მმ-ია, რომლის სიგრძე შეადგენს 2700 მეტრს. აღნიშნულის შეცვლა იგეგმება 250 მმ დიამეტრის მქონე მილებით, სიგრძით 2800 მეტრი. საპროექტო კოლექტორი დაიწყება დასახლების სამხრეთით სოფელ ბიჩნიგაურის გადასახვევიდან, კოლექტორის ტრასა მიუყვება თბილისი-სტეფანწმინდის ავტომაგისტრალის მარჯვენა მხარეს, სოფ. არაგვისპირის დასაწყისში კი გადაკვეთს საავტომობილო გზას, შემდგომ 900 მ სიგრძეზე გავა სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთების გზაზე და დასრულდება მდ. არაგვის მარჯვენა ნაპირზე სადაც იგეგმება გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა.

პროექტი ითვალისწინებს ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გაწმენდის ეფექტური სისტემის მოწყობას, რომელიც უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყლების ნორმირებულ გაწმენდას. გამწმენდი ნაგებობის განთავსება დაგეგმილია დუშეთის მუნიციპალიტეტში სოფ. არაგვისპირის მიმდებარედ არაგვის მარჯვენა ტერასაზე 0,6 ჰა ფართობზე. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის განთავსების GPS კოორდინატებია: X-480577.00 Y-4659203.00 საპროექტო წყალარინების სისტემა 2019 წლის მონაცემებით მოემსახურება 2048 მოსახლეს, ხოლო 2050 წლისთვის 2876 მოსახლეს.

იქიდან გამომდინარე, რომ ჩამდინარე წყალი სამეურნეო - საყოფაცხოვრებო სახისაა დაგეგმილია გაწმენდის სრული ბიოლოგიური სქემის განხორციელება. ტექნოლოგიურად, წყალი მიეწოდება ავტომატური გისოსის შენობას, სადაც ხდება მსხვილი და უცხო საგნების ავტომატურ რეჟიმში მოშორება. შემდეგ წყალი გაივლის ერთ ბლოკში განთავსებულ მოცულობით ნაგებობებს, სადაც ხდება ქვიშის და შეწონილი ნაწილაკების დალექვა. წყლის ჟანგბადით გამდიდრება, საციკულაციო აქტიური ლამით წყლის ბიოლოგიურად დამუშავება ანოქსიდურ და ჟანგბადის აუზებში. გამწმენდი სადგური ორი დამოუკიდებელი წყლის მოცულობის ბლოკისგან შედგება - ერთი ბლოკის ავარიის შემთხვევაში იმუშავებს, ხოლო ინტენსიური აერაციის რეჟიმში მეორე ბლოკი. სრული ბიოლოგიური გაწმენდის შემდეგ წყლის ჩაშვება ხდება მდ. არაგვში 250 მმ დიამეტრის მილებით, გამწმენდი ნაგებობიდან 60 მეტრის მოშორებით. პროექტით გათვალისწინებულია ნარჩენი ლამის დასტაბილურება, შესქელება და დროებითი დასაწყობება ჭარბი ლამის სპეციალურ საცავში. შემდეგ მოხდება მისი ტრანსპორტირება ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობებზე, სპეციალური სატრანსპორტო საშუალებით, სადაც მოხდება მისი გამოშრობა (გაუწყლოვანება) დეჰიდრატაციის დანადგარებით.

წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში განხილულია: არაქმედების ალტერნატივა, გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ალტერნატივები და გამწმენდი ნაგებობის ტექნოლოგიური ალტერნატივები.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების შესახებ.

დაბა ჟინვალის კულტურის სახლის შენობაში 2019 წლის, 20 აგვისტოს აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით ჩატარდა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდა დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელი, შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ წარმომადგენელი, შპს „ჯეოკონის“ დირექტორი, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი და სხვა დამსწრე საზოგადოება. საზოგადოების მხრიდან წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1. გზშ-ს ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
- 2. გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 3. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- საკანალიზაციო სისტემისა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის პროექტის აღწერა, ნაგებობის ტექნიკური სქემით;
- გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- საკვლევი ობიექტის გეოლოგიური აგებულება, ტექტონიკა და სეისმური პირობები;
- ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
- მდინარე არაგვის ჰიდროლოგია;

- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები (საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერა);
- დამხმარე ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
- საკანალიზაციო სისტემისა და საპროექტო გამწმენდი ნაგებობის გენ-გეგმა - ექსპლიკაციით;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები; საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები შესაბამისი დასაბუთებით, ასევე არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- ჩამდინარე წყლების გაწმენდის პროცესის აღწერა აქტიური ლამის მეთოდით;
- წარმოქმნილი ლამის მართვის საკითხების აღწერა (მათ შორის ტრანსპორტირება, გაუწყლოვანება) და ჭარბი ლამის განთავსების ტერიტორიის GPS კოორდინატები, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ლამის მართვის დეტალური საკითხები (დასტაბილურება, შესქელება, ტრანსპორტირება, საბოლოო განთავსება);
- აერაციის ავზის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (სიმძლავრე და პარამეტრები);
- გაწმენდილი წყლის ჩაშვების ადგილის GPS კოორდინატები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე ლამის დროებითი დასაწყობების ტერიტორიის აღწერა და ჭარბი ლამის სათავსოს პარამეტრები;
- ინფორმაცია მდინარის გადაკვეთის წერტილების შესახებ (არსებობის შემთხვევაში, ტექნიკური გადაწყვეტითა და კოორდინატების მითითებით);
- საპროექტო ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის სიმძლავრე და წარმადობა;
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის შესახებ (მოწყობის ადგილის კოორდინატების მითითებით);
- სამშენებლო ბანაკზე გამოყენებული ტექნიკური და საყოფაცხოვრებო წყლების მართვის საკითხები;
- ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- გამწმენდის მოწყობის ტერიტორიის საკუთრების ან სარგებლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- საპროექტო ტერიტორიაზე მისასვლელი გზების შესახებ ინფორმაცია;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.

- სუნის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედება (გამწმენდი ნაგებობიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტის მდებარეობის გათვალისწინებით) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე (დასაწყობების ადგილების მითითებით);
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მდინარე არაგვზე საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების პროექტი.
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს, სატანადო კვლევებზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე, საჭიროების შემთხვევაში იქთიოფაუნაზე (განსაკუთრებით ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათ შორის შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები წარმოდგენილ უნდა იქნას ფოტომასალასთან ერთად;
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს, ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი;
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება. საკვლევ რაიონში გავრცელებული მცენარეების სახეობების შესახებ, საჭიროა დოკუმენტში აისახოს ინფორმაცია უშუალოდ საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე და მათ შესაძლო ზემოქმედებაზე (მათ შორის ჭრაზე) სახეობების და რაოდენობის მითითებით;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- აზბესტის მიწების და მათი ნარჩენების მართვის საკითხები (საქართველოს მთავრობის დადგენილება №145-ს მიხედვით);
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;

- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა, თანდართული ლეგენდებით);
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა;

გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს დაზუსტებული ინფორმაცია, კერძოდ:

- არ არის დაკონკრეტებული ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის ეფექტურობის ხარისხი. საჭიროა გამწმენდის ეფექტურობა შეესაბამებოდეს სასმელ-სამეურნეო წყალსარგებლობის კატეგორიის ობიექტში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვებ კონცენტრაციებს (საქართველოს მთავრობის 2013წლის 31 დეკემბრის დადგენილება N425- „საქართველოს ზედაპირული წყლების დაბინძურებისაგან დაცვის ტექნიკური რეგლამენტი“);
- „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“ დამატებით გეგმავს ქ. დუშეთში, ფასანაურში და დაბა გუდაურში გამწმენდიდან გამოსული ჩამდინარე წყლების ჩაშვებას მდინარე არაგვში, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ზემოქმედება. შესაბამისად გზშ-ს ეტაპზე დეტალურად უნდა იყოს შეფასებული კუმულაციური ზემოქმედება;
- გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილ იქნას შესაბამისი ლაბორატორიული კვლევები მდინარე არაგვის წყლის ხარისხის ფონური მდგომარეობის შესახებ და სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების ზედაპირული წყლის ობიექტის წყლის ხარისხის დაცვის პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით განისაზღვროს ჩამდინარე წყლის ჩაშვების პარამეტრები და ავარიული სიტუაციების პრევენციული ღონისძიებები.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ მიერ წარმოდგენილ დაბა ჟინვალის წყალარინების სისტემის რეაბილიტაციისა (მშენებლობის) და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.